

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: siri.saeed@regeringskansliet.se

Remissvar gällande betänkandet Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet (SOU 2025:22) och hemställan från Konkurrensverket om företagskoncentrationer

Era diarienummer KN2025/00748 och KN2025/00567

Förvaltningsrätten i Linköping har, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslagen.

Konkurrensverkets tillsyn

Förvaltningsrätten konstaterar att det i 7 § förslaget till lag om offentlig säljverksamhet förekommer ett syftningsfel. Det har föreslagits att Konkurrensverket ska utöva tillsyn *över* lagen. Den korrekta lydelsen torde vara tillsyn *enligt* lagen vilket också är den lydelse som används i 8 §.

Åtaganden som förenas med vite

Utredningen har i 18 § andra stycket förslag till lag om offentlig säljverksamhet föreslagit att ett beslut om att godta ett åtagande enligt 12 § får förenas med vite, och att ett sådant beslut gäller omedelbart. Det saknas dock överväganden i utredningen kring varför ett sådant beslut ska gälla omedelbart. Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att utdömande av vite inte kan ske förrän ett vitesföreläggande vunnit laga kraft, även om vitesföreläggandet gäller omedelbart (se HFD 2024 ref. 4). Det kan därför ifrågasättas vilket syfte den föreslagna bestämmelsen har.

Behörig domstol

Utredningen har föreslagit att mål enligt förslaget till lag om offentlig säljverksamhet ska prövas av allmän förvaltningsdomstol. Andra mål av konkurrensrättslig karaktär prövas av Patent- och marknadsdomstolen med Patent- och marknadsöverdomstolen som högsta instans men med en möjlig ventil till Högsta domstolen.

Även om förvaltningsrätten har förståelse för utredningens överväganden kring de allmänna förvaltningsdomstolarnas kompetens kring offentlig-rättsliga frågor, och särskilt kommunala sådana, anser förvaltningsrätten att det finns tydliga risker för parallell praxisbildning på området. Som utredningen har redogjort för har det hittills inte heller uppstått någon situation där frågor om kommunal kompetens varit avgörande. Det kan i sammanhanget noteras att det inte har föreslagits att särskilda ledamöter ska ingå i domstolens sammansättning. Det bör även noteras att det i mål om laglighetsprövning endast prövas om beslutet tillkommit på lagligt sätt och att ingen hänsyn tas till beslutets skälighet eller lämplighet. Förvaltningsrätten uppfattar dock inte att den föreslagna lagen innebär att förvaltningsrätten skulle vara begränsad till en sådan prövning. Utredningen har även uppskattat att det endast kommer att vara ett fåtal mål enligt den föreslagna lagen. Allt det talar, enligt förvaltningsrättens mening, sammantaget för att skälen för att prövningen ska ske hos Patent- och marknadsdomstolen väger tyngre än skälen för att den ska ske hos allmän förvaltningsdomstol.

Ersättning för rättegångskostnader

Det är även av betydelse att påpeka att privata aktörer har möjlighet att få ersättning för sina rättegångskostnader för mål enligt konkurrenslagen. Det har inte föreslagits att en liknande ordning ska införas i den föreslagna lagen. Allmänna förvaltningsdomstolar har visserligen ett långtgående utredningsansvar och processen är huvudsakligen skriftlig, vilket i och för sig torde medföra lägre kostnader för parterna än för motsvarande mål enligt konkurrenslagen. Det saknas dock i dagsläget möjlighet att bevilja ersättning för rättegångskostnader i mål i allmän förvaltningsdomstol, med undantag för viss speciallagstiftning. Eftersom utredningen inte föreslagit att en offentlig aktör ska ha möjlighet att få ersättning för sina rättegångskostnader i mål enligt förslaget till lag om offentlig säljverksamhet innebär det att det inte är möjligt att bevilja ersättning för rättegångskostnader ens i de fall där den offentliga aktören vinner bifall till sin talan. Det kan ifrågasättas om en sådan ordning är proportionerlig. Det kan även ifrågasättas hur eller om det påverkar den kommunala självständigheten. I utredningen saknas överväganden i dessa delar.

Exklusivt forum

Förvaltningsrätten noterar att utredningen saknar överväganden om vilka förvaltningsrätter som ska pröva mål enligt den föreslagna lagen om offentlig självverksamhet. Utifrån den föreslagna lydelsen får det antas att Förvaltningsrätten i Stockholm kommer att bli exklusivt forum som första instans (jfr 20 § den föreslagna lagen, 14 § andra stycket lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar och 5 § förordningen [1977:937] om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m.). Det saknas dock såväl överväganden som konsekvensbeskrivning av effekterna kring det.

Prövning av skyddad handling

Utredningen har inte närmare specificerat hur en prövning av en sådan skyddad handling som avses i 9 § förslaget till lag om offentlig säljverksamhet ska gå till eller till vilken förvaltningsdomstol handlingen ska överlämnas. Det framgår inte heller av utredningen vilken sekretessregel, om någon, som ska gälla vid förvaltningsdomstolens prövning. Det utgör en brist som bör utredas.

Majoriteten av de handlingar som numera förekommer hos förvaltningsrätten och, som det får antas, hos offentliga aktörer och Konkurrensverket är elektroniska. I utredningen saknas överväganden kring hur en elektronisk handling ska förseglas och överlämnas enligt 9 § i den föreslagna lagen om offentlig säljverksamhet.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Mats Edsgården efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Hannes Brattgård.

Mats Edsgården

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värden markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*